

Hallo allemaal, en welkom bij de 26ste aflevering van Een Beetje Nederlands, de podcast voor mensen die Nederlands leren. Mijn naam is Robin en de aflevering van vandaag gaat over de Waddeneilanden. De tekst van deze aflevering kan je meelesen op de website, www.eenbeetjenederlands.nl.

Je kan deze podcast steunen door Vriend van de Podcast te worden. Dankzij de Vrienden van de Show kan ik nu meer tijd steken in de podcast, waardoor er dit seizoen naast de normale afleveringen ook nog korte afleveringen uitkomen. Daar heb je er vorige week een van kunnen horen. Wil je ook de podcast steunen? In de shownotes staat de link naar de pagina op de website waar je Vriend kan worden.

Nu, door met de podcast!

Lijkt het jou leuk om te wandelen over de bodem van de zee? In Nederland kan dat! Ik zou wel adviseren om goede rubberlaarzen aan te trekken, want op sneakers kom je niet ver. Hoe dat zit? Dat ga ik vandaag vertellen.

Als je naar de kaart van Nederland kijkt zie je in het noorden een rij eilanden liggen, dat zijn de Waddeneilanden. Deze eilanden zijn onderdeel van een grote groep eilanden, die loopt van Nederland, langs Duitsland, tot Denemarken. In totaal hebben deze eilanden een oppervlakte van meer dan 1000 vierkante kilometer en wonen er meer dan 80.000 mensen. Vandaag ga ik het hebben over de Nederlandse Waddeneilanden. Ik zal los wat over ieder Nederlands eiland vertellen, maar eerst iets over het gebied waar de eilanden in liggen.

Tussen het vasteland van Nederland en de Nederlandse Waddeneilanden ligt een zee, die de Waddenzee heet. Wat is eigenlijk een wad, waar de Waddeneilanden en de Waddenzee naar vernoemd zijn? Een wad is een oud woord voor een gebied dat bestaat uit een ondiepe zee. Het stijgen en dalen noemen we in het Nederlands eb en vloed. Het is eb wanneer het laag water is, vloed bij hoog water. In het Waddengebied staat bij eb het water zo laag, dat het land droog ligt. En dan kan je er overheen lopen, dat noemen we wadlopen.

Dat is op verschillende plekken in de Waddenzee het geval. Bij laag water is het op sommige plekken mogelijk om van het ene eiland naar het andere eiland te lopen, over de bodem van de zee. Of zelfs van een eiland naar het vasteland en terug.

Zodra het weer vloed wordt staat het hele gebied weer onder water. Dus je moet wel zorgen dat je op tijd weer weg bent, anders heb je een probleem. Omdat het gevaarlijk kan zijn voor onervaren wadlopers, doe je het wadlopen eigenlijk altijd met een gids. Die vertelt je ook meer over wat je allemaal kan zien en vinden op het wad.

Als je gaat wadlopen kan je maar beter goede laarzen aantrekken, want de bodem waar je bij het wadlopen overheen loopt is dus de zeebodem. Die bestaat uit modder, dat noemen we slik. Hier en daar liggen zandbanken, dat zijn een soort eilandjes van zand tussen het slik. Als het weer hoogwater is verdwijnen die eilanden weer onder het water. Je kan bij het wadlopen ook plekken tegenkomen waar mosselen groeien. Mosselen zijn kleine dieren die groeien in een schelp, net zoals een oester. Mosselen groeien in grote groepen dicht op elkaar. Dat noem je een mosselbank.

Mosselen zijn niet de enige dieren die leven in de Waddenzee, het is namelijk een bijzonder natuurgebied. Het is zelfs zo bijzonder dat de Waddenzee op de UNESCO Werelderfgoedlijst staat. Dat komt omdat het gebied, door het droogvallen bij laagwater, uniek is in de wereld.

Als je goed kijkt kan je veel leven vinden in het Waddengebied, zowel klein als groot. Op de bodem van de zee leven bijvoorbeeld wormen, krabben en garnalen. In de Noordzee wordt er ook veel gevestigd naar garnalen. Dit soort diertjes worden veel gegeten door vogels en vissen. Je kan een enorme hoeveelheid verschillende vogels en vissen vinden in het Waddengebied. Voor veel vissen is het Waddengebied een belangrijk gebied voor de voortplanting: jonge vissen kunnen in het ondiepe water relatief beschermd opgroeien tot volwassen vissen.

Maar er leven ook grotere dieren in de Waddenzee. Bijvoorbeeld de zeehond, waarvan er zo'n 11.000 leven in de Waddenzee. Dat zijn er een stuk meer dan in de jaren '90, toen er door de jacht op zeehonden nog maar zo'n 1000 over waren. Zeehonden liggen graag op een zandbank in het zonnetje als het mooi weer is. Er zijn zo veel zeehonden in de Waddenzee dat je al een goede kans hebt om er een te zien als je met de boot naar een van de eilanden gaat. Sommige zeehonden kunnen maar liefst 1 meter 90 lang worden en 130 kilo wegen. Zeehonden baren ook jongen in de Waddenzee, als je geluk hebt kan je dus jonge zeehonden zien.

Een ander groot zoogdier is de bruinvis. Een bruinvis is een soort walvis, maar wel de kleinste soort. Desondanks kunnen ze 1 meter 70 lang worden. Je ziet ze alleen niet vaak omdat ze veel onderwater leven. Er leven ook haaien in de Waddenzee, maar gelukkig geen voor mensen gevaarlijke soorten.

Ook kan je als je geluk hebt een indrukwekkende vogel zien vliegen in het Waddengebied: de zeearend. De zeearend is een roofvogel, met vleugels van 2 meter de grootste roofvogel van Europa. Vanwege de enorme vleugels is de bijnaam van deze vogel 'de vliegende deur'. Deze vogel is vrij zeldzaam, er leven ongeveer 40 zeearends in Nederland.

Voordat ik meer ga vertellen over de eilanden zelf, is het eerst tijd voor:

De uitdrukking van de week

De uitdrukking van deze week is: water naar de zee dragen. Dit betekent: iets doen wat geen zin heeft, dus iets overbodigs doen. In het Engels heb je een soortgelijke uitdrukking met *carrying coals to Newcastle* en in het Duits met *Bier nach München tragen*. Je brengt iets naar een plek waar er al genoeg van is, dat is vrij nutteloos. In Nederland hebben we natuurlijk een sterke band met de zee, en is de uitdrukking die wij gebruiken dus 'water naar de zee dragen'. Een nutteloze bezigheid.

Nu je meer weet over de natuur in het Waddengebied, kan ik het gaan hebben over de eilanden zelf. Van de Nederlandse waddeneilanden zijn er 5 bewoond. De namen van deze eilanden zijn: Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. Nederlandse kinderen leren op de basisschool de namen onthouden van de eilanden met een ezelsbruggetje. Als je de eerste letters van deze 5 eilanden neemt, van west naar oost, krijg je het woord TVTAS. Dat betekent niets, maar is wel een makkelijke manier om de namen van de eilanden te onthouden. Dat noemen we in het Nederlands dus een ezelsbruggetje, een hulpmiddel om iets te onthouden.

Over al deze 5 eilanden zal ik kort iets vertellen. We beginnen bij de eerste T van de TVTAS, namelijk Texel. Texel is het grootste eiland van de waddeneilanden, er wonen ongeveer

14.000 mensen op het eiland. Maar er leeft nog meer op het eiland: er leven ongeveer evenveel schapen als mensen op Texel. Je komt op Texel vanuit Den Helder in Noord-Holland, de boottocht duurt ongeveer 20 minuten. Wat leuk is op Texel is dat je heel fijn het eiland kan rondfietsen. Verder staat Texel bekend om het Texelse bier dat Skuumkoppe heet. Dit is een donker witbier dat op Texel gebrouwen wordt. Best lekker!

Het tweede eiland is Vlieland. Vlieland is het kleinste van de vijf bewoonde Waddeneilanden. Er is een grappige mythe over het ontstaan van dit eiland: het verhaal is dat piraten in het verleden de plek waar nu Vlieland ligt gebruikten om hun geroofde buit te verstoppert, onder water. Die buit bestond vooral uit wijn en sterke drank. Na verloop van tijd was er zo veel buit verstopt dat het niet meer onder water bleef, en zo ontstond Vlieland. Geloof jij het? Verder is er in september ieder jaar een populair muziekfestival, Into the Great Wide Open. Je komt het makkelijkst op Vlieland vanuit Friesland, maar je mag op Vlieland niet autorijden!

Terschelling is het derde eiland. Bij Terschelling denk ik vooral aan vakanties: in de zomer zijn er meer dan 3 keer meer toeristen dan inwoners op het eiland. Er gaan ook veel jongeren naar Terschelling, waarbij het een populaire bezigheid is om een hoge toren te bouwen van lege bierkratjes. Daarvoor moeten de bierkratjes natuurlijk wel eerst leeggedronken worden...

De letter A van de TVTAS is van Ameland. Ameland is zeer geschikt voor mensen die op zoek zijn naar natuur en rust. Er zijn meerdere natuurgebieden en een mooi lang strand. Interessant genoeg was er 150 jaar geleden een plan om een verbinding te maken tussen Ameland en het vaste land, in Friesland. Maar na vier jaar bouwen en een zware storm kwamen ze toch tot de conclusie dat het te moeilijk was. De dam die ze probeerde te bouwen werd steeds vernield door de zee. Een overblijfsel van de dam kan je nu nog steeds zien als je gaat wadlopen bij Ameland.

Ten slotte het laatste eiland van de 5: Schiermonnikoog. De naam van dit eiland is interessant: schier is een oud-Nederlands woord voor de kleur grijs. Een monnik is een man die leeft in een klooster. En oog is een oud woord voor eiland. Dus het is een eiland voor grijze monniken. Dat komt omdat er lang geleden een klooster op het eiland stond waar de monniken grijze kleding droegen. Zo is dit eiland aan z'n naam gekomen. Ook op Schiermonnikoog mag je geen auto rijden.

Dit waren de 5 bewoonde Nederlandse Waddeneilanden. Er zijn ook nog een aantal onbewoonde eilanden. Sommige zijn te klein om te bewonen, andere zijn natuurgebieden waar geen mensen mogen komen. Er zijn ook eilandjes die onder water staan bij hoogwater. Maar de 5 bewoonde eilanden zijn de moeite waard om te bezoeken. Misschien heb je bij het luisteren al besloten dit jaar op vakantie te gaan naar een Waddeneiland, ik kan het zeker aanraden!

Er is nog een activiteit dat je op alle Waddeneilanden kan doen, en dat is jutten. Jutten is het zoeken naar waardevolle spullen op het strand. Soms spoelen er spullen aan, bijvoorbeeld spullen die van een schip zijn afgevallen. Vroeger waren er mensen die gingen jutten, dus de aangespoelde spullen verzamelen, om wat geld te verdienen. Tegenwoordig doen sommige mensen het nog als hobby. Er is op een aantal Waddeneilanden een

Juttersmuseum: een museum waarin je allerlei rare voorwerpen kan zien die gevonden zijn bij het jutten. Maar je kan natuurlijk ook zelf op het strand speuren naar spullen!

Daarmee kom aan het einde van deze aflevering over de Waddeneilanden. Is je deze aflevering leuk vond, geef de podcast dan een goede review in je podcast-app. Of, als je deze podcast héél leuk vindt en je mij wil steunen bij het maken van nieuwe afleveringen, kan je Vriend van de Podcast worden. Informatie daarover kan je vinden op de website. Dankjewel aan iedereen die dat de afgelopen tijd al gedaan heeft!

Ik hoop dat je een beetje Nederlands geleerd hebt en tot de volgende aflevering!